МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 7

Матеріали

Звітної науково-практичної конференції
“Теоретико-методологічні засади та соціальна практика модернізації України: політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми”
м. Київ, МАУП, 29 листопада 2018 р.

IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції”
м. Київ, МАУП, 14 листопада 2018 р.

Міжнародної наукової конференції
“Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку”
м. Київ, МАУП, 7 грудня 2018 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 10 від 31.10.18)

Редакційна колегія:
М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко (заступник голови), д-р наук з держ. упр., проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
А. М. Кислий, д-р юрид. наук., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 7: Матеріали. звітн. наук.-практ. конф. "Теоретико-методологічні засади та соціальна практика модернізації України: політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми", 29 листопада 2018 р.; IV Всеукр. наук.-практ. конф. "Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції", 14 листопада 2018 р.; Міжнар. наук. конф. "Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку", 7 грудня 2018 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2018. — 372 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2018

Підпалий В. Л.
Окремі проблеми стадії підготовчого судового засідання *144*
Кабанова І. А.
Сучасна класифікація валютних ринків та їх учасники *147*
Найченко А. М., Куртакова Г. О.
Докази в господарському процесі: виникнення та розвиток електронного документа *150*
Шевченко В. С.
Стан законодавства у сфері мовних відносин *155*
Мироненко І. В.
Застосування оперативно-господарських санкцій у сфері капітального будівництва *157*
Бондаренко О. Г.
Використання поліграфа під час розслідування заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, що спричинило смерть потерпілого *160*

ЕКОНОМІЧНІ ПИТАННЯ

Романова Л. В.
Маркетинг в епоху постмодернізму: проблеми і перспективи розвитку *163*
Дмитренко Г. А.
Унікальна траєкторія модернізації України в контексті реалізації ідеології еколюдиноцентризму *166*
Сафонова В. Є., Кальна-Дубінюк Т. П.
Використання інформаційно-консультаційних технологій для прийняття науково обґрунтованих рішень *169*
Карбовська Л. О.
Конкуренція, маркетинг і конкурентні переваги *171*
Алієва-Барановська В. М.
Удосконалення стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності України в умовах інтеграційних перетворень *174*
Згалат-Лозинська Л. О.
Інтелектуальний капітал як фактор інноваційного розвитку економіки *177*
Калина А. В.
Причини та наслідки зниження рівня життя населення в Україні *180*
Новальська Н. І.
Застосування сучасних освітніх технологій при викладанні навчальних дисциплін з менеджменту та адміністрування *183*
Тьорло В. О., Мірошниченко В. В.
Модернізація господарства України за принципом зеленої економіки *186*
Бігдаш В. Д.
Виклики та позитивні тренди розвитку страхового ринку України *188*
Чуніхіна Т. С.
Податкова політика: теоретичний аспект *190*

В. С. ШЕВЧЕНКО
аспірант, НН ІП МАУП

СТАН ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ МОВНИХ ВІДНОСИН

Одним з напрямків щодо захисту державних інтересів є політика держави спрямована на утвердження та розвитку державної мови як засади конституційного ладу. Визначальне значення для цієї діяльності є наявність дієвого та збалансованого законодавства у сфері мовних відносин. Спробуймо проаналізувати стан правового врегулювання сфери мовних відносин.

24 серпня 1991 року,з ухвалення Верховною радою УРСР "Акта проголошення незалежності України", на території України продовжувала діяти Конституція (Основний Закон) України 1978 року. Законом Української РСР "Про зміни і доповнення Конституції (Основного Закону) Української РСР" від 27 жовтня 1989 року, до неї були внесені зміни, які стосувалися, зокрема, і регулювання мовних відносин. Державною мовою в Українівизначалася українська мова та забезпечувався всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя [1]. Саме цим законом українській мові вперше на законодавчому рівні було надано статус державної.

Крім Основного Закону питання мовних відносин в Україні до прийняття Конституції України 1996 року, регулював Закон "Про мови в Українській РСР", ухвалений 1989 року Верховною Радою УРСР, який так як і ст. 73 Конституції УРСР, затверджував статус української мови як державної [2]. Цей Закон втратив чинність у липні 2012 року.

Прийняття 28 червня 1996 року Конституції України, стало початком новітнього етапу становлення законодавства про державну мову в України. Одним з найдискусійніших положень Конституції України була саме стаття про державну мову. В результаті складних дискусій Конституція України була прийнята та закріпила у ст. 10 статус української мови як державної. Згідно ч. 5 ст. 10 Конституції України подальше застосування мов в Україні визначається законом [3].

Важливе значення для становлення законодавства про застосування мов мала ратифікація Верховною Радою України Європейської хартії регіональних мов або мов меншин. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин була розроблена під егідою Ради Європи, відкрита для підписання 5 листопада 1992 року і набрала сили з 1 березня 1998 року Станом на 2018 рік з 47 членів Ради Європи її підписали 33 європейських держав, 25 з яких її ратифікували.

Протягом шести років з моменту прийняття Конституції України, нарешті 3 липня 2012 року не зважаючи на численні зауваження як з боку національних експертів так і міжнародних інституцій закон був прийнятий Закон України "Про засади державної мовної політики". Як наслідок, прийняття Закону України "Про засади державної мовної політики" не врегулювало мовні відносини, а навпаки внесло в правове поле держави неоднозначність щодо застосування норм, які стосуються правового регулювання мов. У підсумку 28 лютого 2018 року Конституційний Суд України дійшов висновку, що порушення конституційної процедури розгляду та ухвалення проекту закону № 9073 "Про засади державної мовної політики" під час його прийняття в цілому на вечірньому пленарному засіданні Верховної Ради 3 липня 2012 року мали системний характер та істотно вплинули на остаточний результат його

прийняття. Викладене є підставою для визнання закону неконституційним згідно з частиною першою статті 152 Конституції України. Закон України "Про засади державної мовної політики" було визнано неконституційним і він втратив чинність[Рішення конституційного суду].

Після скасування Конституційним Судом України мовного закону,на законодавчому рівні у сфері мовних відносин виникла правова прогалина, коли крім Конституції України питання мовних відносин не врегульовані.

Станом на 2018 рік у Верховній Раді України зареєстровані чотири законопроекти, що внесені до порядку денного восьмої сесії Верховної Ради України 8-го скликання, і які можуть стати основою для правового регулювання мовної сфери суспільних відносин, а саме:

1) проект Закону України "Про мови в Україні" № 5556 від 19.12.2016;
2) проект Закону України "Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні" № 5669 від 19.01.2017;
3) проект Закону України "Про державну мову" № 5670 від 19.01.2017;
4) проект Закону "Про забезпечення функціонування української мови як державної" № 5670-д від 09.06.2017.

4 жовтня Верховна Рада України проголосувала за проект закону "Про забезпечення функціонування української мови як державної" №5670-д в першому читанні.

Крім законів, які визначають статус державної мови, важливе значення мають також профільні закони в яких визначається порядок застосування поряд з державною мовою інших мов. Це зокрема Закони України "Про національні меншини" від 25 червня 1992 року, "Про освіту" від 5 вересня 2017 року, "Про телебачення і радіомовлення" від 21 грудня 1993 року. Серед підзаконних актів щодо правового регулювання можна зазначити Указ Президента України від 31 травня 2018 року "Про невідкладні заходи щодо зміцнення державного статусу української мови та сприяння створенню єдиного культурного простору України".

Отже, не зважаючи на те, що українська мова як державна має юридичний статус обов'язкового засобу спілкування в публічних сферах всередині країни та при здійсненні публічних представницьких функцій у міжнародному спілкуванні, держава на даний момент не має закону про державну мову, інститут державної мови не сформований, регулювання мовних відносин здійснюється тільки на рівні конституції. Необхідно розвивати і активізувати різні заходи з підтримки державної мови, утверджувати державну політику підтримки української мови на рівнісоціальних інститутів, таких як школа, університет, що є дуже важливим для національної безпеки в умовах глобалізації.

Джерела

1. Конституція (Основний Закон) Української Радянської Соціалістичної Республіки: Закон України від 20 квітня 1978 р. № 888-IX. URL:http://zakon3.rada.gov.ua (дата звернення: 28.10.2018).
2. Про мови в Українській РСР: Закон України від 28 жовтня 1989 р. № 8312-XI. URL:http://zakon3.rada.gov.ua (дата звернення: 28.10.2018).
3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL:http://zakon3.rada.gov.ua (дата звернення: 28.10.2018).
4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України "Про засади державної мовної політики" від 28 лютого 2018 року № 2-р/2018URL:http://zakon3.rada.gov.ua (дата звернення: 28.10.2018).